

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО
ГУМАНІТАРНИХ, ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ І ФАХОВИХ
ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

УДК 373 (091) : 378

**КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ЗВО**

Інна Хижняк

доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету початкової, технологічної та професійної освіти,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»,
м. Слов'янськ, Україна
ORCID ID 0000-0002-4227-8268
innakhieshn@gmail.com

Анотація. У статті обговорюються питання вдосконалення системи професійної підготовки вчителя початкової школи на сучасному етапі її розвитку відповідно до вимог нових нормативних документів. Автор зазначає, що для цього слід орієнтуватися в ключових результатах процесу професійної освіти – в особистісних утвореннях, яких набуває майбутній фахівець початкової освіти в умовах вищівського навчання: професійна компетентність, професійна готовність, професійна культура. На основі дослідження результатів наявних наукових праць щодо сутності цих понять у проблемному полі фахової підготовки майбутнього вчителя початкової школи автор подає власні їхні дефініції та обґрунтовує логічний взаємозв'язок у формуванні вказаних особистісних феноменів майбутнього вчителя початкової школи в процесі фахової підготовки в закладі вищої освіти.

Ключові слова: професійна підготовка; професійна компетентність; професійна готовність; професійна культура; учитель початкової школи.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Ґрунтуючись на загальних педагогічних засадах, професійна підготовка майбутнього вчителя початкової школи має свої визначальні особливості, що насамперед обумовлюються законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепцією Нової української школи, яка масово входить до освітньої практики впродовж року, Державним стандартом початкової освіти, психолого-педагогічними засадами навчання й виховання молодших школярів тощо. Задля вдосконалення системи професійної підготовки вчителя початкової школи на сучасному етапі розвитку відповідно до вимог нових нормативних документів слід орієнтуватися в основних її результатах – в особистісних утвореннях, яких набуває майбутній фахівець початкової освіти в умовах вищівського навчання, що дозволить краще скоординувати реформування цього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Організацію фахової підготовки вчителя початкової школи на сучасному інноваційному етапі її розвитку насамперед визначають багаті традиції вітчизняної школи, напрацьовані впродовж тривалої генези, розвинені й висвітлені в наукових доробках визнаних діячів у галузі теорії й методики початкової освіти: Т. Байбара, Н. Бібік, О. Біда, М. Богданович, В. Бондар, М. Вашуленко, І. Гудзик, П. Гусак, Н. Кузьміна, Н. Листопад, Е. Ляска, О. Мельничайко, Н. Ничкало, Г. Олійник, О. Савченко, Н. Скрипченко, Г. Тарасенко, Л. Хомич, О. Хорошковська, І. Шапошнікова та ін.

Сучасні проблеми професійної підготовки вчителя початкової школи в умовах реформування вищої та початкової загальноосвітньої школи, серед яких чітко простежується розвиток у вивченні як традиційних педагогічних питань підготовки вчителя початкової школи, так і інноваційних технологій і підходів до підготовки фахівців початкової освіти, розкрито в працях таких науковців: О. Будник, І. Бужина, М. Васильєва, Г. Воскобойнікова, Т. Гуменникова, Т. Довженко, Б. Долинський, В. Желанова, Л. Коваль, А. Коломієць, О. Комар, А. Крамаренко, О. Кучай, Т. Кучай, О. Кучерявий, С. Литвиненко, Є. Лодатко, С. Мартиненко, М. Марусинець, О. Матвієнко, О. Митник, Н. Олефіренко, З. Онишків, І. Осадченко, І. Пальшкова, Д. Пашенко, Л. Петухова, Р. Пріма, О. Сорока, С. Стрілець, Н. Теличко, Г. Товканець, О. Хижна, Л. Хоружа, О. Ярошинська, І. Ящук та ін.

Водночас, характеризуючи сучасний етап розвитку процесу фахової підготовки вчителя початкової школи в Україні, Л. Коваль зазначила, що поширення ідей гуманізації, запровадження компетентнісного підходу, варіативності змісту, форм, методів і засобів навчання молодших школярів зумовили необхідність розроблення особистісно-професійної підготовки вчителя, подальший розвиток системи підготовки майбутніх фахівців. У зв'язку з цим на початку ХХІ ст. активно розроблялися державні стандарти вищої педагогічної освіти, зокрема Галузевий стандарт для підготовки фахівців із початкового навчання. Проте ситуація, що склалася в педагогічній освіті, була занадто суперечливою, бо декларувалася необхідність практико-орієнтованого характеру навчання, а насправді активно впроваджувався інформаційно-знанняєвий підхід і більшість викладачів педагогічних ВНЗ були не готові до глибоких системних змін [9].

Загалом, говорячи про недоліки сучасної системи професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи, дослідники (О. Будник, Н. Глузман, З. Онишків, Л. Коваль, О. Кучай, О. Сорока, Л. Хомич, О. Ярошинська та ін.) одноставно зазначають превалювання гностичного підходу, домінування інформаційно-пояснювальної функції навчання на шкоду практико-орієнтованій парадигмі. На нашу думку, пошуки шляхів вирішення цієї проблеми мають орієнтуватися на кінцеві результати фахової підготовки майбутнього вчителя початкової школи, які наразі здебільшого окреслюються трьома особистісними

утвореннями педагога: професійна готовність, професійна компетентність, професійна культура.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Оновлення фахової підготовки майбутнього вчителя початкової школи відповідно до вимог Нової української школи вимагає чіткого визначення кінцевих результатів цього процесу. У статті ми вдаємося до спроби окреслити коло ключових результатів професійної підготовки студентів у педагогічному закладі вищої освіти, а також надати їхні дефініції понять стосовно майбутнього вчителя початкової школи.

Результати дослідження. Найбільш вагомими тенденціями сучасної фахової підготовки майбутнього вчителя початкових класів у ВНЗ В. Желанова виокремила поліпарадигмальність і поліпідхідність, гуманізацію освіти, рефлексивну спрямованість, поширення практико зорієнтованих систем навчання, інформатизацію професійної освіти майбутнього вчителя початкових класів, стандартизацію, демократизацію, фундаменталізацію освіти [8]. Основними напрямками підготовки сучасного вчителя початкової школи Л. Хомич назвала соціально-психологічний, професійно-педагогічний та індивідуально-психологічний, ґрунтуючись на циклах навчальних дисциплін у навчальному плані спеціальності «Початкова освіта» [19]. Серед взаємопов'язаних і взаємозумовлених компонентів фахової підготовки, що забезпечують позитивний результат професійного становлення майбутнього вчителя початкової школи Т. Ярошинська вказала узагальнені складники: ціннісно-мотиваційний (аксіологічний, соціокультурний); гносеологічно-творчий (гносеологічний, когнітивний, творчий); особистісно-діяльнісний (праксеологічний, особистісний, комунікативний) [20].

Ці збірні складові професійної діяльності вчителя початкової школи більшість науковців беруть за основу, проте конкретизують їх по-різному, розглядаючи їхню реалізацію через формування професійної готовності, професійної компетентності та професійної культури майбутнього педагога початкової школи. Висвітливо сутність цих понять докладніше.

Поняття «професійна готовність» педагога, на думку більшості науковців (Н. Бібік, М. Євтух, І. Зязюн, В. Кремень, В. Луговий, О. Ляшенко, В. Мадзігон, С. Максименко, Н. Ничкало, О. Савченко, О. Семенов та ін.), є результатом набуття професійної компетентності та значно ширшим відносно неї поняттям, бо включає ще й особистісний і професійний розвиток, професійну культуру майбутнього вчителя тощо. У цьому руслі визначила професійну готовність і Т. Гуменникова: цілісне, відносно стійке особистісно-професійне утворення, репрезентоване сукупністю взаємопов'язаних детермінант неперервного професійного зростання особистості вчителя початкових класів, що забезпечують оптимальну реалізацію особистісно орієнтованого виховання, самовиховання, самоактуалізації, самоменеджменту в професійній діяльності педагога [5]. О. Семенов витлумачила готовність як складне соціально-

психологічне утворення, за ступенем сформованості якого можна визначати рівень розвитку професійної компетентності [15].

Структура професійної готовності визначається вченими аналогічно до сутнісної структури професійної компетентності та професійної культури. Так, І. Гавриш розглянула готовність до педагогічної діяльності як інтегративну якість особистості вчителя, що є регулятором і умовою його успішної професійної діяльності, і вказала, що структурні компоненти готовності почасти виводяться з професіограми. При цьому дослідниця зауважила, що найважливіша роль в інноваційному навчанні належить учителю, готовність якого до роботи за інноваційними канонами обумовлюється його особистісними якостями, наявністю спеціальних теоретичних знань і практичного досвіду [4]. О. Будник указала в структурі професійної готовності майбутнього вчителя нерозривну єдність компонентів: мотиваційного, когнітивного, соціально-комунікативного, діяльнісно-технологічного та морально-естетичного [2].

Відтак *професійну готовність майбутнього педагога початкової школи* можна визначити як інтегративну якість особистості, яка виражається через особисте прагнення та здатність якісно й на інноваційному рівні реалізовувати набуті професійні знання, уміння, навички в освітньому процесі початкової школи та професійно самовдосконалюватися.

Як бачимо, наявні підходи до дефініції поняття «професійна готовність» у різних площинах розглядають відношення цього поняття до професійної компетентності вчителя. Усвідомлюючи ґрунтовність інших підходів, ми вважаємо, що поняття «професійна готовність» ширшого обсягу і вищого порядку, ніж професійна компетентність, бо остання позначає здатність організовувати навчально-виховний процес у початковій школі на якісно високому рівні, а готовність включає ще й особисте бажання, прагнення і потребу якісно реалізувати компетентність, тобто має акцентовані мотиваційний, аксіологічний, самоменеджментський та інші компоненти.

Професійна компетентність педагога постає як синтез когнітивного, наочно-практичного й особистісного досвіду. Професійна компетентність педагога, на думку О. Савченко, – це інтегрований результат набуття особистістю знань, умінь, навичок, індивідуального досвіду, професійної діяльності; вона ґрунтується на ціннісно-мотиваційних орієнтирах, що виявляються у поведінці, рефлексії [18].

Досліджуючи поняття «професійної компетентності» вчителя початкової школи, вітчизняні науковці в галузі початкової освіти (О. Будник, І. Бужина, Т. Гуменникова, В. Желанова, Л. Коваль, О. Митник, О. Савченко, Л. Хомич, О. Ярошинська та ін.), визначили такі її сутнісні характеристики: поглиблене знання предметів початкової школи, постійне оновлення знань для успішного вирішення професійних завдань, наявність змістового, процесуального й особистісного компонентів [2; 3; 5; 8; 9; 11; 18; 19; 20].

На думку Л. Петухової, професійна компетентність учителя початкової школи – це єдність знань, умінь, здатностей, а також готовності діяти в складній

ситуації й вирішувати професійні завдання з високим рівнем невизначеності, здатність і готовність до досягнення більш якісного результату праці, ставлення до професії як до однієї з ключових особистих цінностей [14]. Аналогічне визначення професійної компетентності вчителя початкової школи подав і О. Митник: «Під професійною компетентністю вчителя ми розуміємо здатність фахівця кваліфіковано й ефективно застосовувати теоретичні знання, знання-засоби, знання-цінності як у запланованих, так і в непередбачуваних педагогічних ситуаціях» [11, с. 35] тощо.

Я. Гаєвець і С. Скворцова узагальнили визначення професійної компетентності вчителя початкової школи в такий спосіб: властивість особистості, що виявляється в здатності до педагогічної діяльності, а саме до організації навчально-виховного процесу на рівні сучасних вимог; єдність теоретичної й практичної готовності педагога (предметно-теоретичної, психолого-педагогічної та дидактико-методичної) до здійснення педагогічної діяльності; спроможність результативно діяти, ефективно розв'язувати стандартні та проблемні ситуації, що виникають у процесі навчання молодших школярів [16]. М. Оліяр сформулювала визначення професійної компетентності вчителя початкової школи через її місце в загальній системі компетентностей: засвоєна в процесі фахової діяльності система ключових, базових і спеціальних компетенцій [12].

Вочевидь, що, по-різному підходячи до визначення *професійної компетентності вчителя початкової школи*, науковці, утім, однотайно визначають її інтегративним професійно-особистісним утворенням учителя, що дозволяє виконувати фахові обов'язки на якісно високому рівні. Саме таким тлумаченням професійної компетентності вчителя початкової школи ми будемо керуватися, зважаючи на те, що її загальна сутність має надалі відбиватися у визначенні всіх предметних компетентностей, які входять до її складу, доповнюючись специфічними рисами кожної з них.

Важливим результатом професійної підготовки називають у наукових дослідженнях і професійну культуру вчителя, яку вітчизняні вчені (І. Бех, С. Вітвицька, Н. Волкова, В. Гриньова, І. Зязюн, С. Сисоєва, Т. Туркот, В. Ягупов та ін.) узагальнено схарактеризували як інтегральну якість особистості педагога-професіонала, умову та передумову ефективної педагогічної діяльності, сумарний показник професійної компетентності викладача і мету професійного самовдосконалення.

На думку С. Стрілець, педагогічна культура формується на основі врахування таких вимог до процесу фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи: врахування індивідуальних особливостей суб'єктів навчання та темпу опанування ними навчального матеріалу; поетапне ускладнення та інтелектуальне збагачення змісту діяльності щодо оволодіння фахово значущими знаннями; професійну спрямованість теоретичних знань і практичних умінь особистості тощо [17].

І. Пальшкова досить широко витлумачила поняття професійної культури вчителя початкової школи як наявності артефактів, у яких відтворено досвід навчання і виховання дітей в умовах початкової школи; систему визначених правил, моральних норм поведінки, що регулюють і регламентують професійну діяльність учителя початкових класів, його відносини з учнями, їхніми батьками та іншими учасниками педагогічного процесу; систему навчально-методичних документів, що регламентують цілі, засоби, методи здійснення професійної діяльності вчителя в початковій школі; систему цінностей, що визначають соціальний і професійний статус учителя початкових класів у суспільстві й системі освіти, його права і обов'язки, професійні вимоги щодо його особистості; систему знань щодо змісту початкового навчання, його ролі в розвитку дитини та її життєдіяльності; сутності, структури, змісту і методики педагогічної діяльності вчителя початкових класів [13, с. 32].

До основних компонентів професійно-педагогічної культури вчителя початкової школи дослідниця віднесла: когнітивний компонент (система знань про цілі, призначення, способи реалізації педагогічної діяльності в системі початкової освіти, дитину як об'єкта і суб'єкта освітнього процесу та ін.); діяльнісно-поведінковий компонент (система культуровідповідних дій педагога, його поведінки); ціннісно-орієнтаційний компонент (система моральних орієнтирів, настанов і мотивів, що визначають гуманістичну спрямованість дій учителя) [13, с. 33].

Описуючи структуру професійної культури вчителя початкової школи, А. Коломієць указала на такі її складники: методологічна, наукова, технологічна, моральна, правова, естетична, екологічна, психологічна, інформаційна та інші види культур. На думку дослідниці, професійна культура є відкритою системою, бо на її розвиток значно впливають зовнішні чинники, що визначаються рівнем розвитку суспільства (статус педагога в суспільстві, вимоги суспільства до педагогічних кадрів, умови педагогічної праці, заробітна плата тощо), тому для її розвитку необхідно залучати всі можливі ресурси самоорганізації, до яких А. Коломієць віднесла такі: загальнокультурний, фаховий і загальноосвітній рівень учителя, його потреби й інтереси, особистісні цінності, високий рівень інформаційної культури [10].

З огляду на розглянуті результати наукових пошуків вважаємо, що *професійна культура вчителя початкової школи* – особистісне утворення, яке ґрунтується на лінгвометодичній компетентності та є найвищим ступенем вияву особистого прагнення й здатності педагога організовувати процес становлення в молодших школярів ключових і предметних компетентностей на основі професійної діяльності інноваційного рівня.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Відтак аналіз наукових підходів до дефініції стрижневих понять фахової підготовки: «професійна компетентність», «професійна культура», «професійна готовність» майбутнього вчителя початкової школи – надали змогу зробити висновок, що вони пов'язані між собою цільовими (усі ці якості

майбутнього педагога визначаються як результат фахової підготовки) та структурними (у більшості досліджень структуру цих понять у загальних рисах відображено в єдності когнітивного, операційно-діяльнісного, оцінного та мотиваційного компонентів) характеристиками, а також логічним ланцюговим зв'язком, що реалізується в процесі фахової підготовки майбутнього вчителя початкової школи.

У результаті теоретичного вивчення цих понять та їхніх дефініцій визначаємо професійну компетентність першим особистісним утворенням майбутнього педагога під час фахової підготовки, професійну культуру – якістю, що може набуватися студентом лише паралельно з формуванням компонентів професійної компетентності та на їхній основі, а професійна готовність у цьому тлумаченні виступає більш інтегративним особистісним утворенням майбутнього вчителя, бо включає і професійну компетентність, і професійну культуру, і усвідомлене особистісне прагнення застосовувати їх у практиці роботи в початковій школі на основі глибокої мотивації, набутої педагогічної майстерності, аксіологічних, акмеологічних установок тощо. Сумісно ж всі ці поняття, разом із похідними особистісними утвореннями (професійна мобільність, освітня автономія та ін.) входять до професійної характеристики (професіограми) вчителя початкової школи, дослідження якої в нових умовах функціонування початкової школи може стати предметом подальших наукових розвідок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бігич, О. Б. (2005). *Теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Київ, Україна.
2. Будник, О. Б. (2015). *Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до соціально-педагогічної діяльності*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Житомир, Україна.
3. Бужина, І. В. (2005). *Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до формування гуманістичних відносин молодших школярів*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Київ, Україна.
4. Гавриш, І. В. (2006). *Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Луганськ, Україна.
5. Гуменникова, Т. Р. (2011). *Теоретико-методичні засади підготовки майбутнього педагога до особистісно орієнтованого виховання молодших школярів в умовах ступеневої освіти*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Одеса, Україна.
6. Гуревич, Р. С. (2014). Компетентнісний підхід у професійно-педагогічній освіті. *Компетентнісний підхід в освіті: теоретичні засади і практика реалізації: Методол. семінар Нац. акад. пед. наук України*. (Ч.2, с. 137–143). Київ, Україна: Ін-т обдарованої дитини НАПН України.
7. Дубасенюк, О. А. (2010). Компетентнісний підхід у професійній підготовці вчителя. *Формування естетичної компетентності особистості засобами народознавства*. (С.10–16). Житомир, Україна: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

8. Желанова, В. В. (2014). *Теорія і технологія контекстного навчання майбутніх учителів початкових класів*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Луганськ, Україна.
9. Коваль, Л. В. (2012). *Професійна підготовка майбутніх учителів у контексті розвитку початкової освіти*. Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ.
10. Коломієць, А. М. (2008). *Теоретичні та методичні основи формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів*. (Дис. д-ра пед. наук). Вінниця, Україна.
11. Митник, О. (2009). Розвиток професійної компетентності сучасного вчителя: реалії і перспективи. *Початкова школа*, 11 (485), 35–37.
12. Оліяр, М. П. (2016). *Теоретико-методичні засади формування комунікативно-стратегічної компетентності майбутніх учителів початкових класів*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Одеса, Україна.
13. Пальшкова, І. О. (2009) *Формування професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя початкової школи: практико-орієнтований підхід*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Одеса, Україна.
14. Петухова, Л. Є. (2009). *Теоретико-методичні засади формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Херсон, Україна.
15. Семенов, О. М. (2005). *Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (в умовах педагогічного університету)*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Київ, Україна.
16. Скворцова, С. О. і Гаєвець, Я. С. (2013). Підготовка майбутніх учителів початкових класів до навчання молодших школярів розв'язувати сюжетні математичні задачі. Харків, Україна: «Ранок-НТ».
17. Стрілець, С. І. (2013). *Теоретико-методичні засади підготовки вчителів початкової школи засобами інноваційних технологій*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Київ, Україна.
18. Онопрієнко, О. В. (Укл.). (2012). *Формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у навчальному процесі: дидактико-методичні аспекти: дайджест*. Донецьк, Україна: Каштан.
19. Хомич, Л. О. (1999). *Система психолого-педагогічної підготовки вчителя початкових класів*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Київ, Україна.
20. Ярошинська, О. О. (2015). *Теоретичні і методичні засади проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи*. (Дис. д-ра пед. наук). Умань, Україна.

КЛЮЧЕВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СОВРЕМЕННОГО УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ В ВУЗЕ

Инна Хижняк

доктор педагогических наук, профессор,
декан факультета начального, технологического и профессионального
образования, ДВНЗ «Донбасский государственный педагогический
университет», ул. Университетская, д. 12,
г. Славянск, Украина
ORCID ID 0000-0002-4227-8268
innakhieshn@gmail.com

Аннотация. В статье обсуждаются вопросы совершенствования системы профессиональной подготовки учителя начальной школы на современном этапе ее развития в соответствии с требованиями новых нормативных документов. Автор отмечает, что для этого прежде всего следует ориентироваться в ключевых результатах процесса профессиональной подготовки – в личностных образованиях, которые приобретает будущий специалист начального образования в условиях вузовского обучения: профессиональная компетентность, профессиональная готовность, профессиональная культура. На основе исследования результатов имеющихся научных работ по сущности этих понятий в проблемном поле профессиональной подготовки будущего учителя начальной школы автор дает собственные их дефиниции и обосновывает логическую взаимосвязь в формировании указанных личностных феноменов будущего учителя начальной школы в процессе профессиональной подготовки в заведении высшего образования.

Ключевые слова: профессиональная подготовка; профессиональная компетентность; профессиональная готовность; профессиональная культура; учитель начальной школы.

KEY RESULTS OF THE MODERN PRIMARY SCHOOL TEACHER PROFESSIONAL TRAINING AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT

Inna Khyzhnyak

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Dean of the Primary, Technology and Vocational Education Department,
SHEE “Donbass State Pedagogical University”,
Sloviansk, Donetsk region, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-4227-8268

innakhieshn@gmail.com

Abstract. The article discusses the issues of improving the system of vocational training of primary school teachers at the present stage of its development in accordance with the requirements of the new normative documents. The analysis of scientific literature allows the author to identify the main disadvantages of the modern system of vocational training of the future primary school teacher, consisting in the prevalence of the gnostic approach, the dominance of the information and explanatory function of teaching to the detriment of the practice-oriented paradigm. According to the author, the search for solutions to this problem should be guided by the final results of the professional training of the future primary school teachers, which are outlined mainly by three personal features of a teacher: professional readiness, professional competence, and professional culture. The article also states that updating the professional training of a future primary school teacher in accordance with the requirements of the New Ukrainian School requires not only a clear definition of the final results of this process, but also definitions of the concepts for the future primary school teacher and their logical subordination in the formation process.

The analysis of scientific approaches to the definition of the core concepts of professional training (“professional competence”, “professional culture”, “professional readiness” of the future primary school teacher) has given the author an opportunity to conclude that they are interrelated with the target (all these qualities of the future teacher are determined as a result of professional training) and structural (in most studies, the structure of these concepts in general is reflected in the unity of cognitive, operational and activity, evaluation and motivational components) characteristics, as well as logical chain link, which is realized in the process of vocational training of the future primary school teachers.

As a result of the theoretical study of these concepts and their definitions, professional competence is considered by the author as the first personality formation of the future teacher during professional training, professional culture – as a quality that can be acquired by the student only in parallel with the formation of the components of professional competence and on their basis, and the professional readiness in the article serves more integrative personal formation of the future teacher, since it includes both professional competence and professional culture, as well as a conscious personal desire to use them in the practice of primary school based on a deep motivation acquired pedagogical skills, axiological, acmeological thoughts and others. The author considers the prospects of further scientific research in this direction in the study of the professional characteristics of the primary school teacher in the context of its reformation.

Key words: vocational training; professional competence; professional readiness; professional culture; primary school teacher.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Bihuch, O. B. (2005). *Theoretical foundations for developing the methodological competence of the future foreign language teacher at primary school*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Kyiv, Ukraine
2. Budnyk, O. B. (2015). Theoretical and methodological principles of vocational training of future primary school teachers for social and pedagogical activity. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Zhytomyr, Ukraine.
3. Buzhyna, I. V. (2005). *Theory and practice of training future teachers for developing humanistic relations of junior pupils*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Kyiv, Ukraine.
4. Havryish, I. V. (2006). Theoretical and methodological foundations of forming readiness of future teachers for innovative professional activities. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Luhansk, Ukraine.
5. Humennykova, T. R. (2011). *Theoretical and methodological principles of training the future teacher for the personality-centered education of junior pupils in conditions of high school education*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Odesa, Ukraine.
6. Hurevich, R. S. (2014). Competency-based approach in vocational and pedagogical education. *Kompetentnisnyi pidkhid v osviti: teoretychni zasady i praktyka realizatsiyi: Metodol. seminar Nats. akad. ped. nauk Ukrayiny*. (Part 2, pp. 137–143). Kyiv, Ukraine: In-t obdarovanoyi dytyny NAPN Ukrayiny.
7. Dubaseniuk, O. A. (2010). Competency-based approach in teacher training. *Formuvannya estetychnoyi kompetentnosti osobystosti zasobamy narodoznavstva*. (10-16). Zhytomyr, Ukraine: Vyd-vo ZHDU im. I. Franka
8. Zhelanova, V. V. (2014). *Theory and technology of contextual education for future primary school teachers*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Luhansk, Ukraine.
9. Koval, L. V. (2012). *Professional training of future teachers in the context of the development of primary education*. Donetsk: LANDON-XXI.
10. Kolomiets, A. M. (2008). *Theoretical and methodological foundations of developing informational culture of the future primary school teacher*. (Doctoral dissertation). Vinnitsa, Ukraine.
11. Mytnyk, O. (2009). Development of professional competence of a modern teacher: realities and perspectives. *Pochatkova shkola*, 11 (485), 35-37.
12. Oliyar, M. P. (2016). *Theoretical and methodological principles of developing communicative and strategic competence of future primary school teachers*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Odesa, Ukraine.
13. Palshkova, I. O. (2009). *Formation of the vocational and pedagogical culture of the future primary school teacher: a practice-based approach*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Odesa, Ukraine.

14. Petukhova, L. Ye. (2009). *Theoretical and methodological principles of developing informative competences of future primary school teachers*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Kherson, Ukraine.
15. Semenoh, O. M. (2005). *The system of professional training of future Ukrainian language and literature teachers (in the conditions of pedagogical university)*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Kyiv, Ukraine.
16. Skvortsova, S.O. & Hayevets, Ya. S. (2013). *Training of future primary school teachers for teaching junior pupils to solve scene mathematical problems*. Kharkiv, Ukraine: «Ranok-NT».
17. Strilets, S. I. (2013). *Theoretical and methodological principles of training primary school teachers by means of innovative technologies*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Kyiv, Ukraine.
18. Onopriienko, O.V. (2012). *Formation of key and subject competences of junior pupils in the educational process: didactic-methodological aspects: digest*. Donetsk, Ukraine: Kashtan.
19. Khomych, L. A. (1999). *The system of psychological and pedagogical training of primary school teachers*. (Extended abstract of Doctoral dissertation). Kyiv, Ukraine.
20. Yaroshynska, O. O. (2015). *Theoretical and methodological principles of designing the educational environment for training future primary school teachers*. (Doctoral dissertation). Uman, Ukraine.

Матеріали надійшли до редакції 01.012.2018 р.